

Bildande av Långdalsgölens naturreservat i Åtvidabergs kommun och fastställelse av skötselplan för naturreservatet

Länsstyrelsen Östergötlands beslut

Länsstyrelsen förklarar det område som framgår av den heldragna svarta linjen på bifogad karta, bilaga 1, som naturreservat. Området omfattar del av fastigheterna Högboda 4:1, Höstbäck 1:1, Byrum 1:5 och Byrum 1:6 i Åtvidabergs kommun. Syfte, föreskrifter, skötselplan och skäl för reservatet redovisas nedan. Beslutet fattas med stöd av 7 kap. 4 § miljöbalken.

Naturreservatets namn ska vara Långdalsgölen.

Beslutet riktar sig till allmänheten samt fastighetsägare och innehavare av särskild rätt vars rättigheter att använda mark- och vattenområden berörs inom reservatsområdet.

Syftet med reservatet

Syftet med reservatet är att bevara biologisk mångfald och värdefulla naturmiljöer. Områdets blockrika granskog, sumpskog och andra ingående naturmiljöer som mager tallskog samt områdets orörda karaktär med dess ekosystem och biologiska mångfald ska bevaras. Syftet är också att bevara den betespräglade skogen och öppna till halvöppna betesmarkerna i områdets södra del. Syftet är också att inom ramen för bevarandet av biologisk mångfald och naturmiljöer tillgodose behovet av områden för friluftslivet.

Syftet ska nås genom att naturreservatet undantas från skogsbruk och i huvudsak utvecklas genom naturliga processer. Naturvårdsbränning kan bli aktuellt i delar av området liksom friställande av enstaka grova ljusgynnade träd samt skapande av död ved i begränsad omfattning. Åtgärder för att begränsa stora angrepp av den åttatandade granbarkborren genom fällning och barkning av angripna granar får utföras liksom åtgärder mot invasiva eller främmande arter. Betesmarkerna bör fortsätta att hävdas genom bete. Vid behov kan röjning i betesmarkerna och bryn utföras. För att nå syftet för friluftslivet kan anordningar för friluftslivet bli aktuella.

Föreskrifter

Förutom de föreskrifter som anges nedan gäller också annan lagstiftning i reservatet.

A. Inom reservatet gäller följande inskränkningar i rätten att använda mark- och vattenområden. Inom reservatet är det inte tillåtet att:

1. bedriva täkt, gräva, schakta, spränga, borra, utfylla, plöja eller utföra annan mekanisk markbearbetning. Undantag gäller för markägare eller dess ombud att förstärka eller underhålla befintliga basvägar markerade i bilaga 2;

2. bedriva skogsbruk eller utföra annan skogsbruksåtgärd eller på annat sätt skada levande eller döda träd och buskar. Undantag gäller för markägare att ta enstaka julgran. Undantag gäller även utefter befintliga basvägar, markerade i bilaga 2, som får hållas fria från vindfällen eller sly som läggs åt sidan. Undantag gäller även för underhållsröjning av befintliga jaktpass, se bilaga 2;
3. anlägga väg, campingplats eller uppställningsplats för fordon, båtar eller andra farkoster;
4. framföra motordrivet fordon. Undantag gäller användning av befintliga basvägar, markerade i bilaga 2, genom reservatet för markägaren eller dess ombud. Undantag gäller även för fyrhjuling eller motsvarande mindre fordon vid uttransport av fällt vilt;
5. anlägga upplag;
6. tillföra växtnäringsämnen eller jordförbättringsmedel i skogsmarken, använda kemiska eller biologiska bekämpningsmedel, tillföra kalk eller andra mineralämnen;
7. uppföra torn, byggnad, mast, luft- eller markledning eller annan anläggning med undantag för underhåll och utbyten av befintliga jakttorn och uppsättning och underhåll av stängsel kring betesmarker;
8. ändra floran eller faunans sammansättning genom att införa nya arter för området.

Förbuden i A-föreskrifterna har beslutats med stöd av 7 kap. 5 § miljöbalken.

B. För att tillgodose syftet med reservatet förpliktar Länsstyrelsen ägare och innehavare av särskild rätt att tåla att följande åtgärder genomförs inom reservatet utan att någon ytterligare ersättning utbetalas:

1. utmärkning av, och information om, reservatet;
2. friställning av enstaka gamla vidgreniga ljusgynnade träd;
3. åtgärder för att minska angrepp av skadeinsekter om större mängd vindfäld, eller på annat sätt skadad, gran uppkommer och angrepp av skadeinsekter riskerar att missgynna angränsande granskog eller reservatets naturvärden kopplade till granskog;
4. naturvårdsbränning;
5. återställning av hydrologi inom reservatets avgränsning (om hydrologin påverkas utanför reservatet krävs markägares godkännande);
6. bekämpning av invasiva eller främmande arter, vid behov;
7. hävd genom bete eller slåtter inom betesmark eller lämplig skogsmark;
8. uppförande och underhåll av anordningar för friluftslivet som till exempel vandringsled.

Bestämmelserna i B-föreskrifterna har beslutats med stöd av 7 kap. 6 § miljöbalken.

C. Länsstyrelsen bestämmer att utöver vad som annars gäller ska följande föreskrifter om rätten att färdas och vistas inom reservatet gälla. Inom reservatet är det inte tillåtet att:

1. tälta längre tid än två dygn i följd på samma plats;
2. förstöra eller skada fast naturföremål eller ytbildning genom att till exempel borra, gräva, rista hacka, måla eller andra liknande åtgärder;

3. samla ved, bryta kvistar fälla, eller på annat sätt skada levande eller döda träd och buskar;
4. göra upp eld annat än på plats som Länsstyrelsen markerat med skylt.

Dessutom är det förbjudet att utan Länsstyrelsens tillstånd:

1. anordna tävlingar eller bedriva lägerverksamhet;
2. utföra sådan vetenskaplig undersökning eller enstaka studie som kan leda till skada eller annan negativ påverkan på växt- eller djurlivet.

Förbuden i C-föreskrifterna har beslutats med stöd av 7 kap. 30 § miljöbalken.

Ovanstående föreskrifter under A och C utgör inte hinder för förvaltaren, eller den som förvaltaren utser, att utföra de åtgärder som krävs för reservatets vård, skötsel och uppföljning och som framgår av föreskrifterna under B för att uppnå syftet med reservatet. Föreskrifterna ska heller inte utgöra hinder för skötsel av betesmarken i reservatets södra del. Föreskrifterna under C ska inte utgöra hinder för att samla enstaka ryggradslösa djur eller kryptogamer för artbestämning.

Föreskrifterna ska inte heller utgöra hinder för skötsel av befintliga anläggningar, efter tillstånd av Länsstyrelsen, enligt servitut och avtal så som;

Ledningsrätt: 0582-02/2.1

Skötselplan

Länsstyrelsen fastställer i enlighet med 3 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. bifogad skötselplan, bilaga 3, för naturreservatets långsiktiga vård.

Förvaltare för naturreservatet ska vara Länsstyrelsen Östergötland.

Skäl för beslutet

Skogsområdet vid den lilla sjön Långdalsgölen har mycket höga naturvärden knutna till gammal barrblandskog i ett småbrutet landskap med små myrmarker omväxlande med hållmarker och bördiga sänkor och sluttningar med gran. I området finns gott om död ved och gamla träd. Området hyser ett stort antal signalarter och rödlistade arter av framför allt vedsvampar, mossor och lavar. Området är prioriterat för skydd enligt den regionala strategin för skydd av skog i Östergötland.

Syftet med beslutet är att åstadkomma ett ändamålsenligt skydd mot åtgärder som skadar områdets prioriterade bevarandevärden.

Lämplig användning av markområde

Enligt 1 kap. 1 § miljöbalken ska värdefulla natur- och kulturmiljöer skyddas och vårdas och den biologiska mångfalden bevaras.

Länsstyrelsen har, i enlighet med 3 kap. miljöbalken, prövat och funnit att bildandet av Långdalsgölens naturreservat är förenligt med en, från allmän synpunkt, lämplig användning

av markområdet och att beslutet, i enlighet med 7 kap. 8 § miljöbalken, inte strider mot en detaljplan eller områdesbestämmelser. Beslutet bedöms även förenligt med gällande översiktsplan.

Intresseprövning

Länsstyrelsen har i enlighet med 7 kap. 25 § miljöbalken prövat och funnit att bildandet av Långdalsgölens naturreservat inte går längre i inskränkning av enskilds rätt att använda mark och vatten, än vad som krävs för att syftet med skyddet ska tillgodoses.

Konsekvensutredning av påverkan av beslutet på allemansrätten

Länsstyrelsen ska enligt förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning, i den omfattning det behövs, göra en konsekvensutredning av hur allemansrätten påverkas genom beslutet om naturreservat. Länsstyrelsen gör bedömningen att naturreservatsbildningen inte medför negativa konsekvenser för vistelse och färd i naturreservatet. Ordningsföreskrifterna ska samtidigt leda till att reservatets syfte uppnås.

Agenda 2030, miljö kvalitetsmål och ekosystemtjänster

Bildandet av Långdalsgölens naturreservat är en del av uppfyllandet av Agenda 2030, främst mål 15 "Ekosystem och biologisk mångfald". Det är även en del av uppfyllandet av miljö kvalitetsmålen "Levande skogar" och "Ett rikt växt- och djurliv" om vilket Sveriges riksdag och regering beslutat. Länsstyrelsen bedömer att Långdalsgölens naturreservat bidrar med reglerande, stödjande och kulturella ekosystemtjänster. Särskilt nämnvärda är biologisk mångfald och genetiska resurser, frisk luft och rekreation.

Ärendets handläggning

Dokumentation

De mycket höga naturvärdena inom Långdalsgölens naturreservat dokumenterades i samband med Skogsstyrelsens och Länsstyrelsens besök och inventering av nyckelbiotoper på fastigheterna under år 2017.

Reservatsbildning

Diskussioner mellan markägarna och Länsstyrelsen har förts sedan de höga naturvärdena inom området blev kända. Gränserna har diskuterats vid besök på plats med respektive markägare och Länsstyrelsen. En värdering har tagits fram på uppdrag av Länsstyrelsen. Därefter har Länsstyrelsen förhandlat med markägarna och kommit överens om ekonomisk ersättning för intrånget i markanvändningen som blir konsekvensen av naturreservatsbildningen. Beslut om utbetalning av ersättningen fattades av Naturvårdsverket 2021 och ersättningen har betalats ut till markägarna. Reservatet har stakats ut och mätts in av Skogsstyrelsen.

Remissyttranden och Länsstyrelsens svar med avseende på inkomna yttranden

Länsstyrelsen har under sommaren och hösten 2021 remitterat förslag till beslut och skötselplan till markägare och övriga berörda sakägare samt till ett antal berörda som Riksantikvarieämbetet, Svenska kraftnät, Sveriges geologiska undersökningar (SGU), Skogsstyrelsen, Vattenfall, Åtvidabergs kommun, Naturskyddsföreningen i Åtvidaberg.

Remisser har inkommit från Skogsstyrelsen. Skogsstyrelsen är positiv till att området skyddas långsiktigt och tillstyrker att reservatet bildas enligt föreslaget beslut och skötselplan.

Övrigt

Strandskydd

Vissa delar av reservatet är beläget inom område där strandskyddsbestämmelser gäller enligt 7 kap. miljöbalken.

Hur man överklagar

Detta beslut kan överklagas hos regeringen, Miljödepartementet, se bilaga 5. Sakägare anses ha fått del av beslutet den dag kungörelse om beslutet var införd i ortstidning.

Beslutet gäller från den dag det vunnit laga kraft utom föreskrifter meddelade med stöd av 7 kap. 30 § miljöbalken, avdelning C, vilka gäller omedelbart.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av länsråd Ann Holmlid med handläggare områdesskydd Eva Siljeholm som föredragande. I den slutliga handläggningen har också enhetschef Marina Verbova, samhällsplanerare Björn Adolfson, länsjurist Fredrik Hansson och antikvarie Malin Svarvar medverkat.

Detta beslut har bekräftats digitalt och saknar därför namnunderskrift.

Så här hanterar Länsstyrelsen personuppgifter

Information om hur vi hanterar dessa finns på www.lansstyrelsen.se/dataskydd.

Bilagor

1. Sändlista
2. Beslutslista
3. Karta över basvägar och jaktpass
4. Skötselplan
5. Hur man överklagar

LÄNSSTYRELSEN
ÖSTERGÖTLAND

Beslut
2021-11-24

sid 6 (9)
511-15167-18

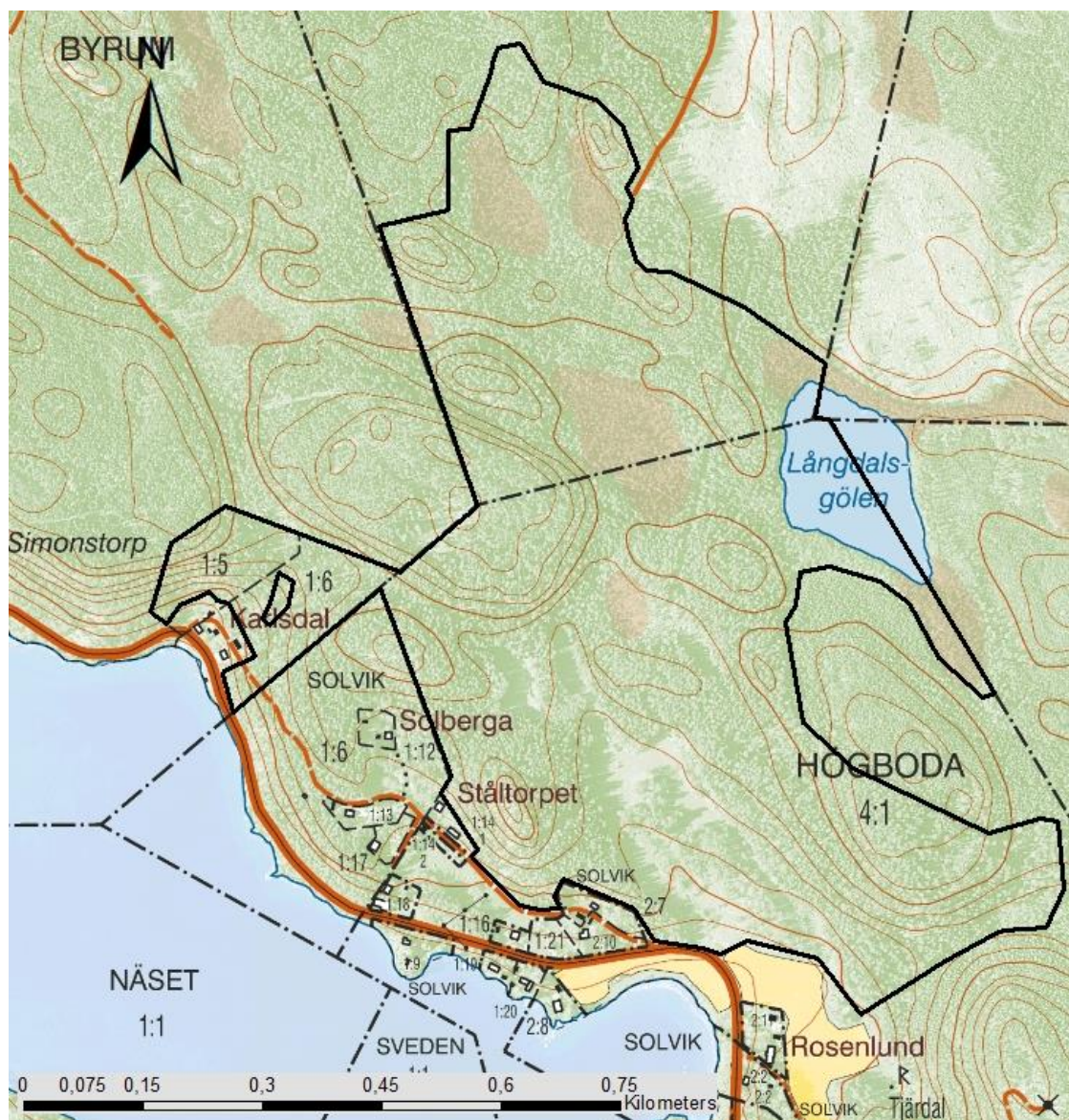
Bilaga 1

Sändlista

Beslutskarta Långdalsgölens naturreservat

Bilaga 2

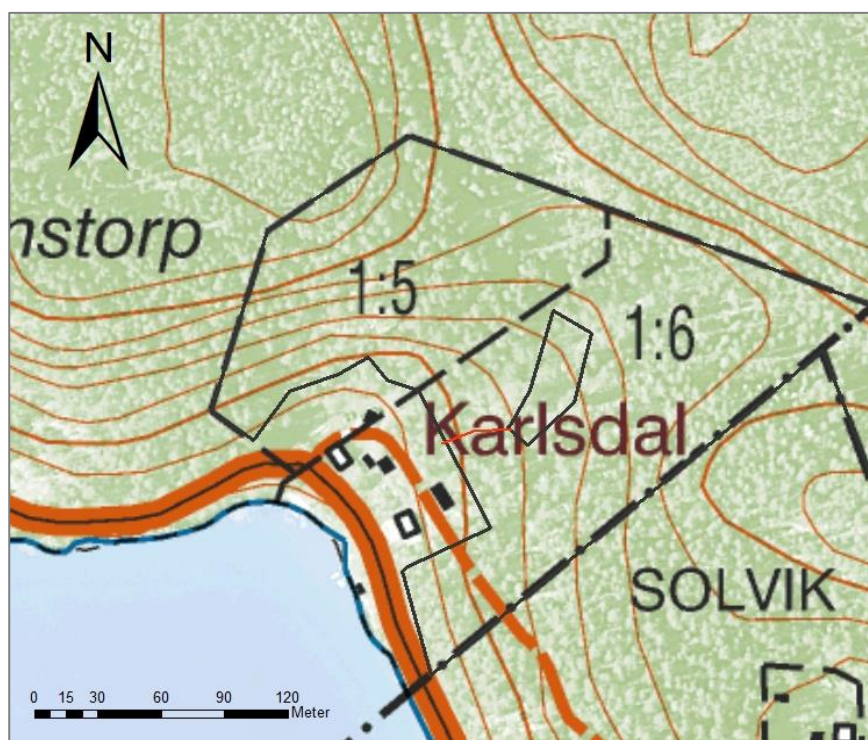
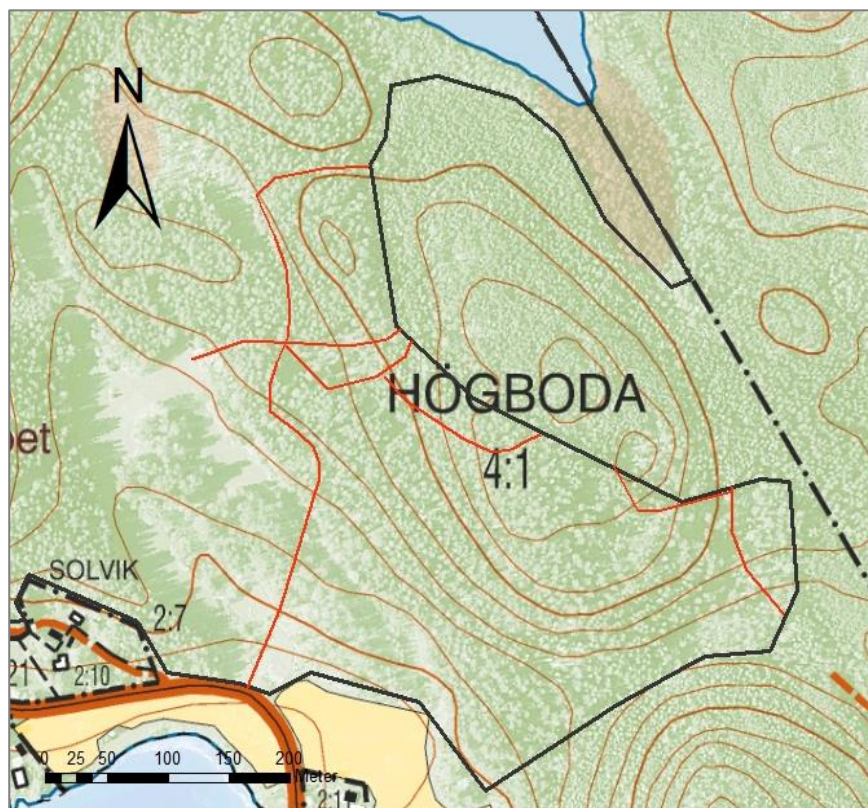

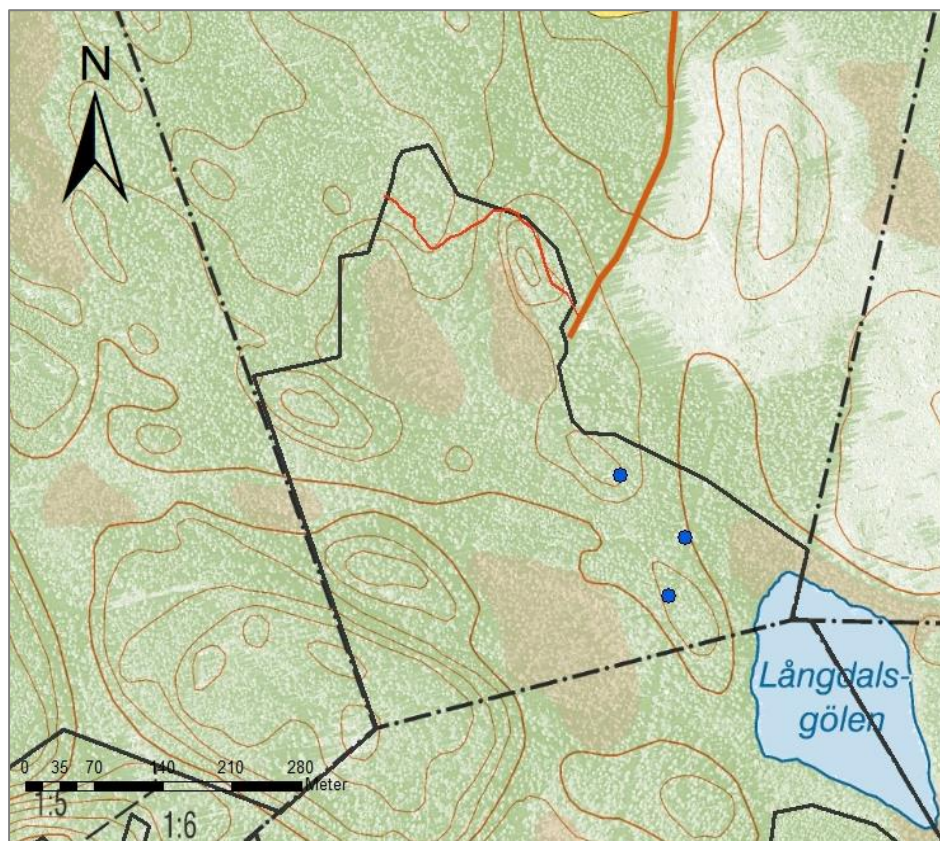
Karta tillhörande beslut om Långdalsgölens naturreservat beslutat den 24 november 2021.
Naturreservatet är avgränsat med heldragen svart linje. Objektsnummer 2052847,
dnr 511-15167-2018
© Lantmäteriet geodatasamverkan, © Naturvårdsverket.

Karta över basvägar och jaktpass inom Långdalsgölens naturreservat

Bilaga 3

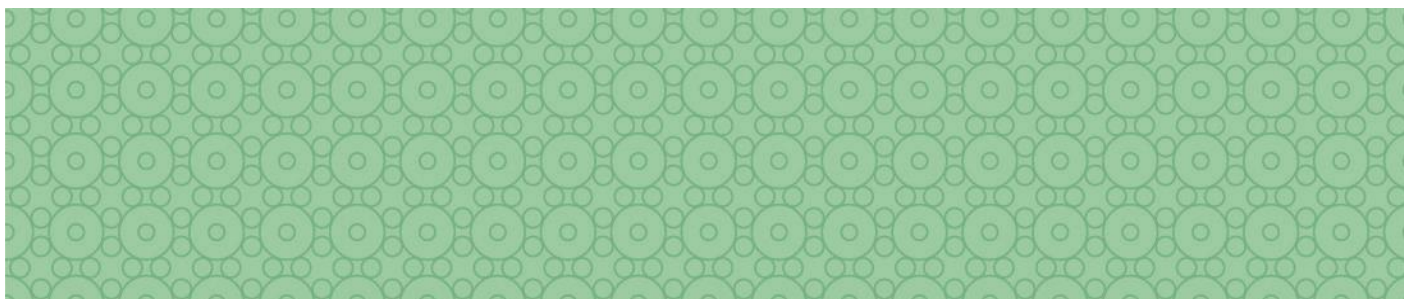

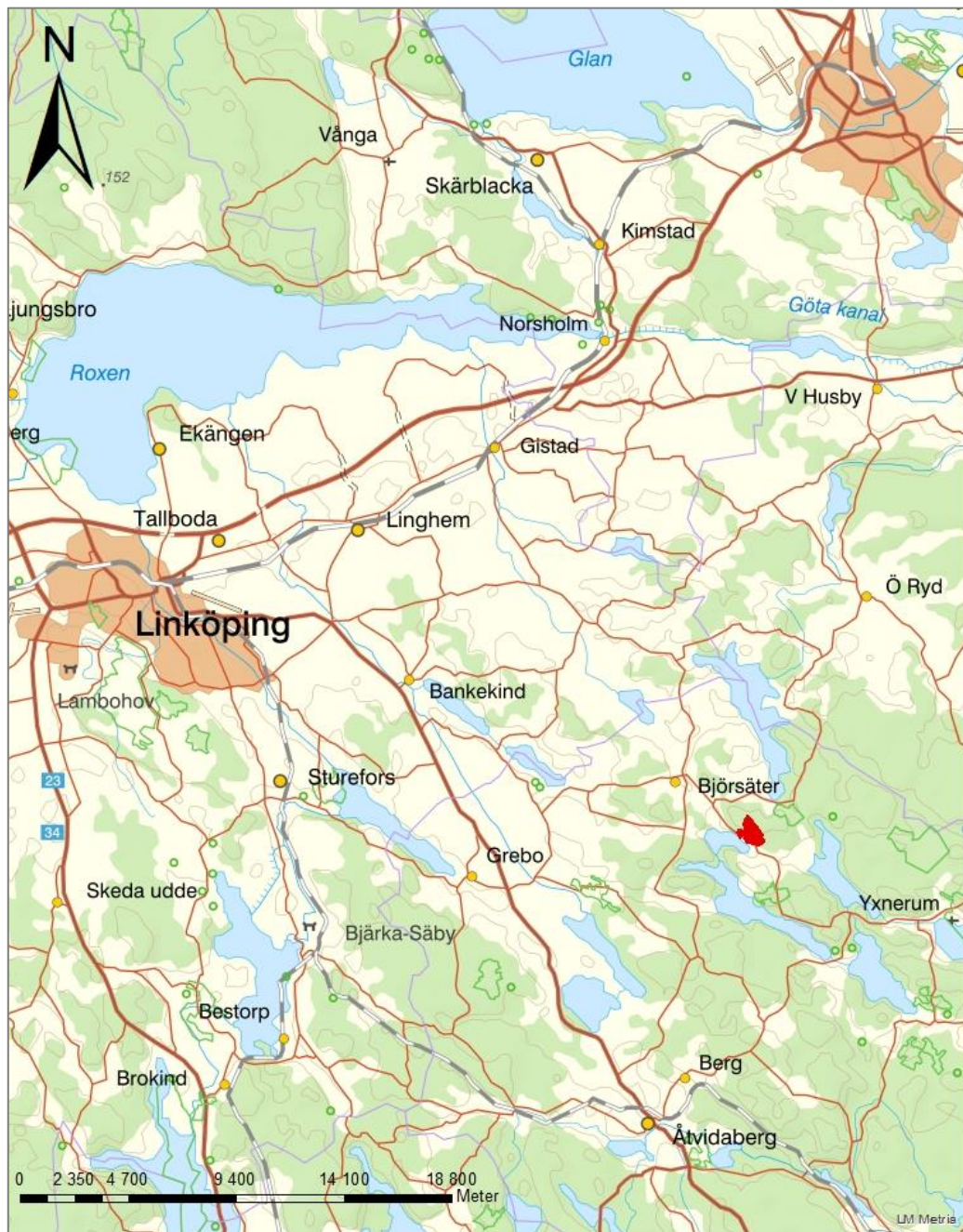
Kartor tillhörande beslut om Långdalsgölens naturreservat beslutat den 24 november 2021. Naturreservatet är avgränsat med heldragen svart linje, basvägar med röd heldragen linje och jaktpass med blå punkter. Objektsnummer 2052847, dnr 511-15167-2018
© Lantmäteriet geodatasamverkan, © Naturvårdsverket.

Skötselplan för Långdalsgölens naturreservat

Fastställt 2021-11-24

LÄNSSTYRELSEN
ÖSTERGÖTLAND

Reservatet ligger drygt tre kilometer sydost om Björnsäter och drygt en mil norr om Åtvidaberg på gränsen till sydöstra delen av Östergötlands slättbygd. Topografin är varierat med omväxlande magra hållmarkstallskogar, myrmarker och bördiga granbevuxna sänkor (se under Administrativa data och Karta 1).

Skötselplan för Långdalsgölens naturreservat Fastställd 2021-11-24

Meddelande

Skötselplanen gäller utan tidsbegränsning. En översyn bör göras senast inom 10 år för att bedöma behovet av revidering. Skötselplanen har upprättats av Länsstyrelsen 2021.

Referens

Planförfattare har varit Eva Siljeholm
Eva Siljeholm, Enheten för områdesskydd

Kontaktperson

Naturreservatsförvaltningen, Mikael Burgman,
Länsstyrelsen Östergötland, 010-223 53 79, e-post, mikael.burgman@lansstyrelsen.se

Webbplats

www.lansstyrelsen.se/ostergotland

Fotografier

Eva Siljeholm

Kartmaterial

© Länsstyrelsen Östergötland år 2021

Länsstyrelsen Östergötland
Östgötagatan 3, 581 86 Linköping
Växel: 010-223 50 00
E-post: ostergotland@lansstyrelsen.se

lansstyrelsen.se/ostergotland

Innehåll

Innehåll	4
Allmän beskrivning	5
Administrativa data om naturreservatet	5
Syfte, föreskrifter och skäl för beslut	5
Beskrivning av reservatet	6
Plandel	11
Syfte med naturreservatet	11
Tillsyn	20
Dokumentation och uppföljning	20
Finansiering av naturvårdsförvaltningen	21
Kartor	22

Allmän beskrivning

Administrativa data om naturreservatet

Reservatets namn	Långdalsgölens naturreservat
NVR-id	2052847
Beslutsdatum	2021-11-24
Län	Östergötland
Kommun	Åtvidaberg
Areal	Total areal: 53,8 hektar Land: 51,9 hektar Vatten: 1,9 hektar Produktiv skog 49,9 hektar
Naturtyper enligt Natura 2000 Med naturtypskod	Myrsjöar (3160): 1,9 hektar Taiga (9010): 29,9 hektar Skogbevuxen myr (91D0): 6,9 hektar
Prioriterade bevarandevärden Naturtyper: Arter/grupper: Strukturer:	Tallskog, barrblandskog, granskog, skogbevuxen myr Mossor, svampar, lavar Gamla träd, död ved
Övrigt	Markägarna har erhållit ekonomisk ersättning för intrånget i markanvändningen som blir konsekvensen av naturreservatsbildningen
Fastighet	Del av Höstbäck 1:1, del av Högboda 4:1, Byrum 1:5 samt Byrum 1:6. Samtliga är privatägda.
Förvaltare	Länsstyrelsen Östergötland
Lägesbeskrivning	Reservatet ligger drygt tre kilometer sydost om Björsäter och drygt en mil norr om Åtvidaberg norr om sjön Risten.
Vägbeskrivning	Från Åtvidaberg tar man vägen norrut mot Grebo. Cirka 1 kilometer norr om Åtvidaberg svänger man höger mot Björsäter. Vid Björsäter tar man vägen mot Byrum och Yxnerum. Efter cirka fyra kilometer har man reservatet på norra sidan om vägen.

Syfte, föreskrifter och skäl för beslut

Syfte, föreskrifter och skäl för beslut ingår i beslutet om naturreservatet. Syftet finns även nedan i skötselplanens Plandel.

Beskrivning av reservatet

Översiktlig beskrivning

Karta 1. Reservatet ligger drygt tre kilometer sydost om Björsäter och drygt en mil norr om Åtvidaberg i ett topografiskt varierat område med omväxlande magra hållmarkstallskogar, myrmarker och bördiga granbevuxna sänkor. Området karaktäriseras av en stor andel gamla träd och död ved. Strukturer som är så viktiga för många idag ovanliga arter av svampar, mossor, lavar och insekter. I området finns också en ovanligt stor förekomst av sådana arter.

Reservatet är cirka 55 ha.

Historisk och nuvarande markanvändning

Enligt Häradskartan från 1868 till 1877 framgår att den skog som fanns var dominerad av barrträd i norr medan en blandskog växte i söder kring åkrar och slättermark. Även skogen väster om Långdalsgölen var en blandskog bestående av barrträd och lövträd. Skogen i söder var troligen luckig och användes som utmarksbete. Stora delar av det som idag är betesmark i söder brukades som slättermark. Även en liten yta strax öster om betesmarken var slättermark enligt Häradskartan. Myrmarkerna hade samma utbredning som idag.

Karta 2. Häradskartan från år 1868 till 1877. Gröna områden är slätterängar, gula är åkrar och vita är utmark. Ringar är marker dominerade av lövträd och stjärnor är dominerade av barrträd. Observera att kartan är förskjuten åt nordväst i förhållande till inritningen av reservatet.

Områdets bevarandevärden

Biologiska bevarandevärden

Områdets varierade topografi skapar en mängd olika naturtyper. Här finns blockrik barrskog, magra tallhällmarker och granrika sänkor men även lövrika sumpskogar och några mindre tallrismossar. I område finns flera små och större bergbranter med lodytor och block. Branterna är viktiga för områdets lägre flora och gissningsvis för den lägre faunan. Där de är vända mot söder skapas ett varmt mikroklimat och där de är vända mot norr skapas ett fuktigt och svalare klimat. En del av blocken utgörs av grönsten vilket ger ett högre mark-pH än den genomsnittliga barrskogen i länet.

Utmärkande för området är den stora andelen gammal granskog och grandominerad barrblandskog och ett ovanligt stort antal rödlistade vedsvampar. Det senare trots att det inte är gott om död ved mer än på några få platser. Däremot så finns ett regelbundet inslag av främst granlågor i olika nedbrytningsstadier spritt över stora ytor. Efter de senare årens omfattande angrepp av den åttatandade granbarkborren är mängden död gran idag mycket stor.

Prioriterade artgrupper i området är mossor, lavar och vedsvampar. Förekomsten av grönsten i kombination med en hel del äldre gran indikerar även att mykorrhizasvampar knutna till gran kan vara en viktig grupp.

Tabell 1. Naturvårdsintressanta arter i Långdalsgölens naturreservat. För teckenförklaring i kolumnen Status, se tabell 2.

Svenskt namn	Vetenskapligt namn	Status
Asphättemossa	<i>Orthotrichum gymnostomum</i>	S
Blomkålssvamp	<i>Sparassis crispa</i>	S
Blåmossa	<i>Leucobryum glaucum</i>	S
Blåsfliksmossa	<i>Lejeunea cavifolia</i>	S
Brandtiska	<i>Pycnoporellus fulgens</i>	S
Bronshjon	<i>Callidium coriaceum</i>	S
Doftskinn	<i>Cystostereum murrayi</i>	NT
Dvärgbägarlav	<i>Cladonia parasitica</i>	NT
Flagellkvastmossa	<i>Dicranum flagellare</i>	S
Flattoppad klubbsvamp	<i>Clavariadelphus truncatus</i>	NT
Fällmossa	<i>Antitrichia curtipendula</i>	S
Gammelekslav	<i>Lecanographa amylacea</i>	NT
Gransotdyna	<i>Camarops tubulina</i>	NT
Gropticka	<i>Postia guttulata</i>	NT
Grovticka	<i>Phaeolus schweinitzii</i>	S
Gränsticka	<i>Phellopilus nigrolimitatus</i>	NT
Grön sköldmossa	<i>Buxbaumia viridis</i>	NT
Grönpyrola	<i>Pyrola chlorantha</i>	S
Guldlockmossa	<i>Homalothecium sericeum</i>	S
Gulnål	<i>Chaenotheca brachypoda</i>	S
Kattfotslav	<i>Felipes leucopellaeus</i>	S
Knärot	<i>Goodyera repens</i>	VU
Kornig nållav	<i>Chaenotheca chlorella</i>	S
Kornknutmossa	<i>Odontoschisma denudatum</i>	S
Kortskaftad ärgspik	<i>Microcalicium ahlneri</i>	NT
Motaggsvamp	<i>Sarcodon squamosus</i>	NT
Mörk husmossa	<i>Hylocomiastrum umbratum</i>	S
Ostticka	<i>Skeletocutis odora</i>	VU
Parknål	<i>Chaenotheca hispidula</i>	NT
Platt fjädermossa	<i>Neckera complanata</i>	S
Reliktbock	<i>Nothorhina muricata</i>	NT
Rynkskinn	<i>Phlebia centrifuga</i>	VU
Rödbrun blekspik	<i>Sclerophora coniophaea</i>	NT
Skogstrappmossa	<i>Anastrophyllum michauxii</i>	NT
Smalskaftslav	<i>Chaenotheca gracilentia</i>	VU
Skriftlav	<i>Graphis scripta</i>	S
Sotlav	<i>Acolium inquinans</i>	S

Spillkråka	Dryocopus martius	NT
Stenporella	Porella cordaeana	S
Stor aspticka	Phellinus populicola	S
Stor revmossa	Bazzania trilobata	S
Tallharticka	Pelloporus triqueter	EN
Tallticka	Porodaedalea pini	NT
Tjäder	Tetrao urogallus	S
Ullticka	Phellinidium ferrugineofuscum	NT
Utter	Lutra lutra	NT
Vedskivlav	Hertelidea botryosa	NT
Vedsäckmossa	Calypogeia suecica	VU
Vedticka	Fuscoporia viticola	S
Vedtrappmossa	Crossocalyx hellerianus	NT
Västlig hakmossa	Rhytidiadelphus loreus	S

Tabell 2. Förklaringar till förkortningar i tabell 1.

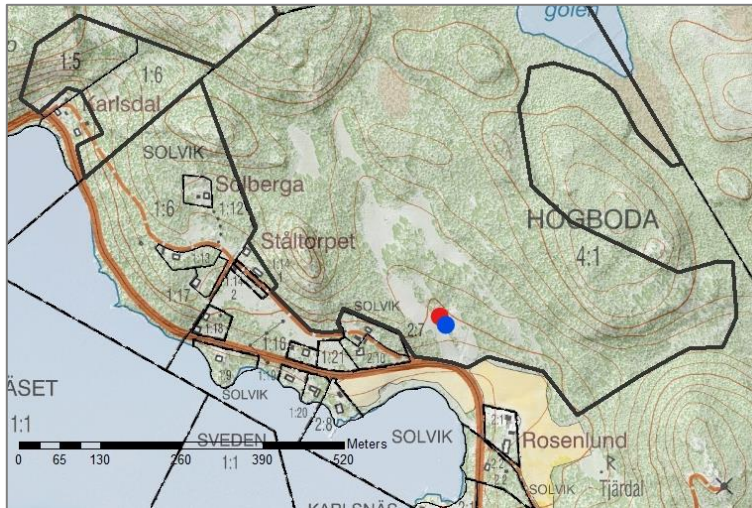
ArtDatabanken, rödlistade arter sedan 2020: CR Akut hotad EN Starkt hotad VU Sårbar NT Nära hotad	N2000 Natura 2000-art Skogsstyrelsen metodik för nyckelbiotopsinventering: S Signalart
--	---

Geologiska bevarandevärden

Berggrunden i naturreservatet utgörs av urberg. Berget går i dagen på krönen av bergsryggarna. Mellan höjdryggarna utgörs jordarten av morän, både storblockig och moig morän förekommer. Myrmarkerna underlagras av kärrtorv. I söder finns några områden med postglacial lera. Det förekommer inga särskilda geologiska bevarandevärden i området.

Kulturhistoriska lämningar

I området finns inga fornlämningar registrerade däremot är två övriga kulturhistoriska lämningar registrerade i Kulturmiljöregistret (L2008:1620 och L2008:1670). De består av två fördämningsvallar belägna i södra delen av området och ligger strax intill varandra. Den norra består av en vall som är 20 meter lång, 3 meter bred och ungefär 1 meter hög (röd markering på karta 3). Den södra vallen är 10 meter lång, 2 meter bred och knappt 1 meter hög. I mitten finns en ränna av trä för vattengenomsläpp (blå markering på karta 3). Lämningar som påträffas ska skötas och bevaras. Fornlämningar skyddas av kulturmiljölagen.

Karta 3. Markeringarna visar de båda registrerade fördämningsvallarna L2008:1620, RAÄ Björsäter 133 (röd markering) och L2008:1670, RAÄ Björsäter 135 (blå markering).

Intressen för friluftslivet

De magra tallhällmarkerna är strövvänliga. De blockrika brantpartierna, grantjusorna och myrmarkerna gör området mångformigt och intresseväckande. Området ligger lite otillgängligt men har ett stort upplevelsevärde. Områdets tystnad stärker värdet.

Källuppgifter

Jordartsdatabasen 2016, Sveriges Geologiska Undersökning
 Berggrunds databasen 2016, Sveriges Geologiska Undersökning
 Artportalen, Artdatabanken
 Riksantikvarieämbetets kulturmiljöregister, L2008:1620 samt L2008:1670, Forsök

Plandel

Syfte med naturreservatet

Syftet med reservatet är att bevara biologisk mångfald och värdefulla naturmiljöer. Områdets blockrika granskog, sumpskog och andra ingående naturmiljöer som mager tallskog samt områdets orörda karaktär med dess ekosystem och biologiska mångfald ska bevaras. Syftet är också att bevara den betespräglade skogen och öppna till halvöppna betesmarkerna i områdets södra del. Syftet är också att inom ramen för bevarandet av biologisk mångfald och naturmiljöer tillgodose behovet av områden för friluftslivet.

Disposition och skötsel av mark

Syftet ska nås genom att naturreservatet undantas från skogsbruk och i huvudsak utvecklas genom naturliga processer. Naturvårdsbränning kan bli aktuellt i delar av området liksom friställande av enstaka grova ljusgynnade träd från unga träd samt skapande av död ved i begränsad omfattning. Betesmarken bör fortsätta att hävdas. Vid behov kan röjning i betesmarken och bryn genomföras. Åtgärder för att begränsa stora angrepp av den åttatandade granbarkborren genom barkning av angripna granar får utföras liksom åtgärder mot invasiva eller främmande arter. Åtgärderna mot åttatandad granbarkborre och invasiva eller främmande arter ska föregås av en avstämning med Enheten för naturskydd (eller motsvarande) på Länsstyrelsen. Syftet är att säkerställa att omfattningen av åtgärderna är förenliga med reservatsbeslutet. För att nå syftet för friluftslivet kan anordningar för friluftslivet bli aktuella.

Ingen ved ska föras ut ur reservatet vid åtgärder utan lämnas som död ved.

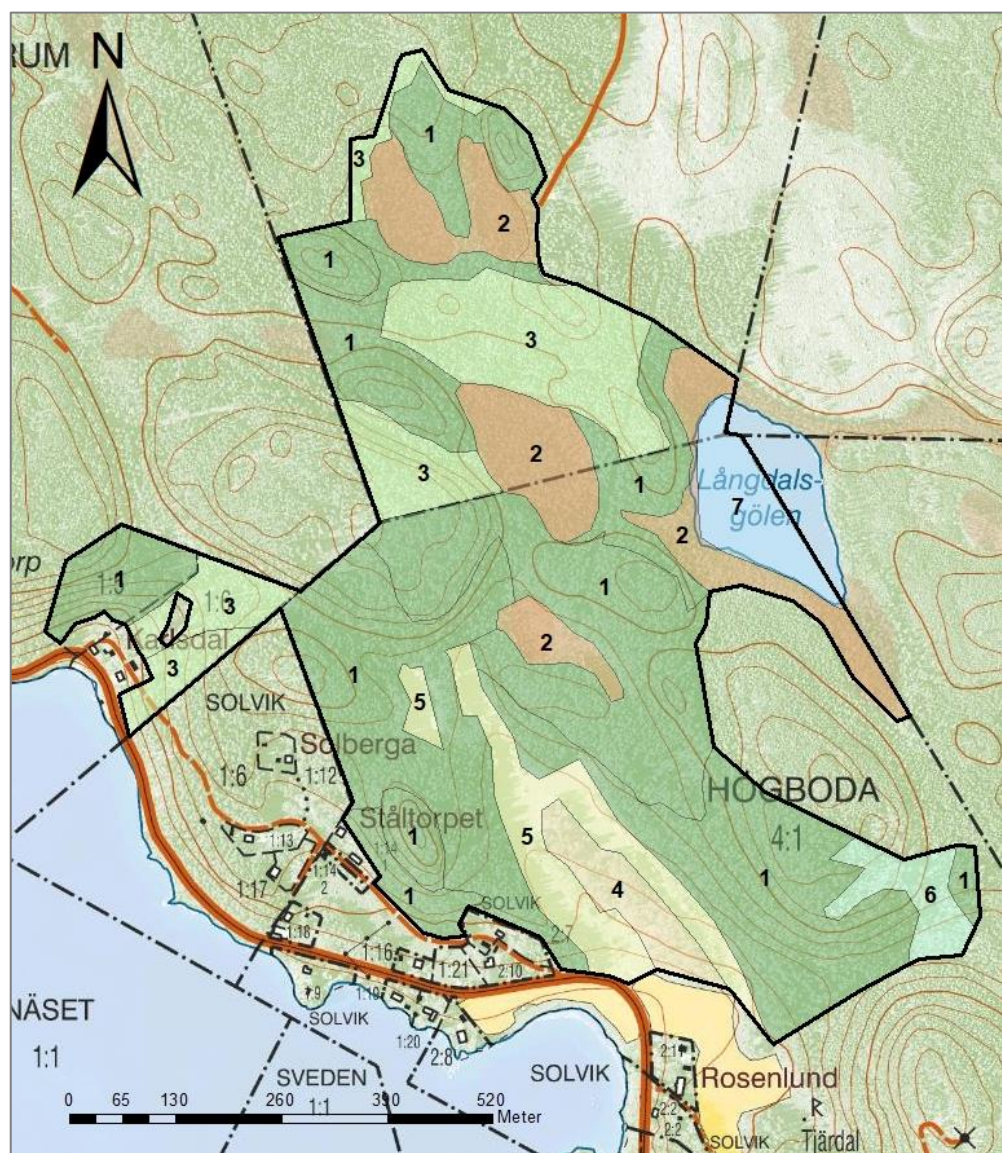
Inga registrerade fornlämningar finns i området, men två kulturlämningar i form av fördämningsvallar, L2008:1620 och L2008:1670. I den händelse okända fornlämningar eller kulturlämningar påträffas ska skydd och hänsyn till dessa tillgodoses, samt anmälan till Länsstyrelsens Enhet för plan och kultur göras.

Se vidare under respektive skötselområde.

Skötselområden

Reservatet är indelat i 8 skötselområden;

1. Gammal barrskog
2. Trädbevuxen myrmark
3. Yngre barrskog
4. Betad lövskogslund
5. Betesmark
6. Ungskog med gammal tall
7. Sjö
8. Anordningar för tillgänglighet

Karta 4. Karta över skötselområden i Långdalsgölen naturreservat

Skötselområde 1 Gammal barrskog

Areal: 24,2 hektar

Naturtyp enligt Natura 2000: Taiga, naturtypskod 9010 – 24,2 hektar

Målnaturtyp: 9010 – 24,2 hektar

Beskrivning

Området utgörs av ett varierat landskap med gamla hållmarkstallskogar, blockrika branter, sluttningar och dalar där granen tar överhanden. Fuktigheten är också varierad med torra hållmarker dominerade av tall och friska till fuktiga områden med tjockare jordtäckning där gran är dominerande trädslag. I området som helhet är tall det vanligaste trädslaget tätt följt av gran. Knappt tio procent av träden består av löv som asp och björk. Lövet är lite vanligare i områdets södra del. Trädåldern är överlag hög inom skötselområdet med enstaka trädindivider över 200 år. Mängden död ved är bitvis stor.

Områdets varierade topografi med bergsbranter, block och skuggade dalar samt gamla träd och död ved skapar en mängd miljöer för olika arter av svampar, mossor, lavar och insekter. I området finns en mycket stor mängd ovanliga arter. Framför allt av vedsvampar, mossor och lavar. Några exempel på lite ovanligare arter som förekommer är tallhartickan som växer på basen av levande tallar eller på marken invid gammal tall. Den utgår då från tallens rötter. Rynkskinn och den gulvita osttickan är exempel på ovanliga vedsvampar som växer på grova granlågor i området. En kraftigt minskande art är den lilla skogsorkidén knärot. Den har hittats på ett antal platser i området. På gamla tallar växer talticka, den mjukar upp veden till glädje för spillkråkan som då får lättare att hacka ut ett bohål.

Bild 1. Kattfotslav på gammal gran

Bevarandemål och gynnsamt tillstånd

I skötselområdet bevaras och utvecklas de olika barrdominerade gammelskogsmiljöerna med de strukturer som hör till dessa naturtyper. Gamla träd och död ved i olika nedbrytningsstadier och dimensioner är viktiga strukturer. Solbelysta tallar, både levande och döda, stående i naturligt öppnare miljöer som på hållmarken förekommer. Även mer slutna och skuggiga partier med senvuxna och gamla granar är ett viktigt inslag. Löv ska i framtiden finnas, dock som ett mindre inslag. Omvälvande störningar i form av till exempel insektsangrepp eller brand kan leda till att hela eller delar av skogen under perioder har en annan karaktär. Detta är en del av skogens utveckling.

Rödlistade arter i synnerhet och andra arter i allmänhet, som är knutna till eller beroende av lång skoglig kontinuitet, gamla träd och död ved i olika former, även solexponerad, ska så långt som möjligt fortleva på lång sikt och helst öka i utbredning eller populationsstorlek.

Åtgärder för att nå bevarandemål och gynnsamt tillstånd

- Om grova aspar trängs med unga barrträd (1 till 50 år) kan de unga barrträden dödas. Enbart träd som växer upp i aspens krona dödas. All död ved lämnas vid åtgärden. Åtgärden kan vid behov upprepas var 10 år.
- Ett antal grovgreniga gamla tallar kan frihuggas från ungt barr (1 till 50 år) som tränger kronan. Välj i första hand sådana som står i naturligt mer öppna miljöer som mot myrmarker och hållmarker. Åtgärden utförs på maximalt 50 träd. Frihuggning kan sedan upprepas på samma träd vid behov.
- Död tallved kan skapas genom att ett antal gamla tallar dödas. Skapa både torrakor och lågor. Åtgärden utförs på maximalt 25 träd per omgång i två till tre omgångar med cirka fem år emellan. Maximalt ca 75 tallar dödas. Inga träd över cirka 120 år dödas.
- Om brist på död ved råder efter 10 år kan åtgärden ovan göras om på nytt.
- Skada cirka 25 gamla tallar. Avsikten är att träden ska överleva långsiktigt och utveckla en kådad död ved.
- I delar av området har ädelgran etablerat sig. All ädelgran avdödas.
- Mot betesmarken kan unga träd avdödas för att förstärka brynkaraktären. Åtgärden görs maximalt fem meter från betesmarken.
- Där större luckor uppstår, till exempel efter angrepp av den åttatandade granbarkborren, kan på de magrare markerna tallplantor och löv gynnas. Åtgärden görs bara i mindre skala och ställvis.

Skötselområde 2, Myrmark

Areal: 6,7 hektar

Naturtyp enligt Natura 2000: Skogbevuxen myr, naturtypskod 91Do – 6,7 hektar

Målnaturtyp: 91Do – 6,7 hektar

Beskrivning

Delområdet längst i söder består av en liten våtmark som tidigare varit en skogbevuxen myr. Nu har emellertid alla träd (tall och glasbjörk) dött vid ett och samma tillfälle, gissningsvis så har något dike gått igen. Den östra delen av den lilla våtmarken är avverkad.

Strandskogen till den oligotrofa Långdalsgölen är bevuxen med ett blandat trädskikt dominerat av tall och gran med stort inslag av björk och klibbal. I delområdet ingår även några smala partier kantskog på fastmarken. Åldern på träden är mellan 120 och 160 år med många något senvuxna träd. I området finns bitvis rikligt med död ved, både som lågor och ganska färska torrträd. Kattfotslav förekommer rikligt på granar samt på lövträd och på död ved finns en rik mossflora med bland annat den rödlistade kornknutmossan. På döda granar i kantzonen växer ullticka.

Drygt 100 meter väster om sjön Långdalsgölen ligger ännu en myrmark. Det är en mosse bevuxen med gamla tallar. På flera av dem växer talticka till glädje för spillkråkan som lättare kan hacka ur ett bohål i den angripna tallen.

Delområdet längst i norr består av en tallrismosse med träd på lite drygt 120 år men med inslag av en del betydligt äldre träd. I kanten finns inslag av glasbjörk och enstaka klibbal och gran och på dessa växer gammelgranslav och kattfotslav.

Bild 2: Rismosse med mycket död ved

Bevarandemål och gynnsamt tillstånd

Skötselområdet ska behålla samt utveckla de naturvärden som finns. Träden på myren och i kantzonen till fastmark ska ha en varierad åldersstruktur, med en stor andel gamla träd. Död ved ska finnas i området. Hydrologin ska vara så naturlig som möjligt. Rödlistade arter i synnerhet och andra arter i allmänhet, som är knutna till eller beroende av dessa miljöer, ska fortleva på lång sikt och helst öka i utbredning eller populationsstorlek.

Åtgärder

- De diken som finns kan med försiktighet läggas igen under förutsättning att inte grannmarker till naturreservatet påverkas. Om det riskeras får åtgärden utföras efter tillstånd från aktuell markägare.

- Skapande av tallved genom att cirka 20 tallar sammanlagt dödas inom skötselområdet. Skapa både torrakor och lågor. Inga tallar över cirka 120 år dödas.
- Om brist på död ved råder efter 10 år kan åtgärden ovan göras om på nytt.

Skötselområde 3, Yngre barrskog

Areal: 9,8 hektar

Naturtyp enligt Natura 2000: -

Målnaturtyp: 9010 – 9,8 hektar

Beskrivning

Delområdet längst i sydost består av en drygt 100-årig barrblandskog på lite magrare mark. Tall dominerar men inslaget av gran är stort. På enstaka granar i området förekommer gammelgranslav. Delområdet som ligger cirka 300 meter väster om sjön Långdalsgölen består av en bergknalle bevuxen med cirka 80 till 100-årig barrblandskog. Skogen är påverkad av sentida gallringar. Bitvis finns ett större inslag av björk. I området hittas enstaka gran med gammelgranslav. Det nordligaste delområdet är bevuxet av cirka 80-årig barrskog.

Skötselområdet är fattigt på död ved.

Bevarandemål och gynnsamt tillstånd

I skötselområdet bevaras och utvecklas de olika barrdominerade skogsmiljöerna med de strukturer som hör till dessa naturtyper. Gamla träd och död ved i olika nedbrytningsstadier och dimensioner är viktiga strukturer. Solbelysta tallar, både levande och döda, stående i naturligt öppnare miljöer som på hållmarken, är ett viktigt inslag. Även mer slutna och skuggiga partier med gamla granar är ett viktigt inslag. Löv ska i framtiden finnas, dock som ett mindre inslag. Omvälvande störningar i form av till exempel insektsangrepp eller brand kan leda till att hela eller delar av skogen under perioder har en annan karaktär. Detta är en del av skogens utveckling.

Rödlistade arter i synnerhet och andra arter i allmänhet, som är knutna till eller beroende av lång skoglig kontinuitet, gamla träd och död ved i olika former, även solexponerad, ska så långt som möjligt fortleva på lång sikt och helst öka i utbredning eller populationsstorlek.

Åtgärder

- Utvecklingen mot naturskog påskyndas genom att enstaka tallar och granar skadas och dödas. Åtgärderna görs oregelbundet med några års mellanrum. Då åtgärden är avslutad ska sammanlagt ska cirka 15 procent av granen och cirka 15 procent av tallen ha dödats. Om träd dör naturligt ska dessa räknas in. Lövträd och alla äldre träd gynnas. Alla dödade träd lämnas kvar inom området.

Skötselområde 4, Betad lövskogslund

Areal: 1,5 hektar

Naturtyp enligt Natura 2000: Betad lövskog, naturtypskod 9070 – 1,5 hektar

Målnaturtyp: 9070 – 1,5 hektar

Beskrivning

Området består av en betad aspdominerad skog med inslag av tall, enstaka gran och oxel. I ett parti växer även hassel, en del av dem är gamla och växer i grova buketter. Beteshävden gör beståndet luftigt och ljust. Många av lövträden har hål gjorda av hackspett. På marken finns en hel del stenblock där ungefär hälften är av en mörk så kallad grönsten. På blocken och lövträden växer enstaka signalarter. Mest intressant är förekomsten av stenulota på ett av blocken. Men även fällmossa, grå vårtlav och krusig ulota är av intresse. I skötselområdet finns två registrerade lämningar i Kulturmiljöregistret (L2008:1620 och L2008:1670). De består av två fördämningsvallar i södra delen av den betade lövlunden och ligger strax intill varandra. Den norra består av en vall som är 20 meter lång, 3 meter bred och ungefär 1 meter hög. Den södra vallen är 10 meter lång, 2 meter bred och knappt 1 meter hög. I mitten finns en ränna av trä för vattengenomsläpp (se karta 3 på sidan 10).

Bevarandemål och gynnsamt tillstånd

I skötselområdet bevaras och utvecklas de lund- och betesmarksmiljöerna med de strukturer som hör till dessa naturtyper. Gamla träd och död ved i olika nedbrytningsstadier och dimensioner är viktiga strukturer. Bryn och små gläntor är också ett viktigt inslag.

Rödlistade arter i synnerhet och andra arter i allmänhet, som är knutna till eller beroende av gamla lövträd, död ved och betade halvöppna miljöer ska så långt som möjligt fortleva på lång sikt och helst öka i utbredning eller populationsstorlek.

Åtgärder

- Området ska helst fortsätta brukas genom beteshävd. Om betet inte kan fortsätta ska området få utvecklas till en lövblandskog. Inträngande gran ska dödas.
- Kulturlämningarna ska skötas så värdet bevaras.
- Ingen död ved ska tas bort från området.

Skötselområde 5: Betesmark

Areal: 7,3 hektar

Naturtyp enligt Natura 2000: -

Målnaturtyp: Silikatgräsmarker, naturtypskod 6270 – 1,5 hektar, eller trädklädd betesmark, naturtypskod 9070 – 1,5 hektar

Beskrivning

Området består av en betesmark och före detta åkermark. Idag hävdas området genom bete. I kantzonen mot skogen finns ett måttligt uppslag av lövsly, framför allt av asp och björk.

Bevarandemål och gynnsamt tillstånd

I skötselområdet bevaras och utvecklas de naturvärden som är knutna till öppen betesmark. Gödselpåverkan är låg till måttlig och består enbart av spillning från betande djur. Bryn av blommande buskar växer i delar av kantzonen mot skogen.

Rödlistade arter i synnerhet och andra arter i allmänhet, som är knutna till eller beroende av öppen betesmark och brynmiljöer ska så långt som möjligt etableras och fortleva på lång sikt.

Åtgärder

- Området ska helst fortsätta brukas genom beteshävd. Om betet inte kan fortsätta ska området få utvecklas till en lövblandskog. Inträngande gran ska dödas.
- Røjning av igenväxningsvegetation får utföras. Om möjligt, låt dock bryn av buskar etablera sig i kantzonen mot skogen. Viktigast är sydvända bryn.
- Ingen död ved ska tas bort från området.
- Träd som faller in i betesmarken från omgivande områden får flyttas bort från betesmarken.

Skötselområde 6: Ungskog med gammal tall

Areal: 1,1 hektar

Naturtyp enligt Natura 2000: Taiga, naturtypskod 9010 – 0 hektar

Målnaturtyp: 9010 – 1,1 hektar

Beskrivning

Området består av kvarlämnade fröträd i en något blockig sydsluttning ner mot en sumpskog. Avverkningen har skett för cirka 15 år sedan. De kvarstående tallarna uppskattas till cirka 130 år. Granetablering dominerar även om små tallplantor, dock hårt viltbetade, och löv bitvis etablerat sig. I norra delen av området står en cirka 25-årig granplantering.

Bevarandemål och gynnsamt tillstånd

I skötselområdet bevaras och utvecklas de olika barrdominerade skogsmiljöerna med de strukturer som hör till dessa naturtyper. Gamla träd och död ved i olika nedbrytningsstadier och dimensioner är viktiga strukturer. Solbelysta tallar, både levande och döda, stående i naturligt öppnare miljöer som på hållmarken förekommer. Även mer slutna och skuggiga partier med gamla granar är ett viktigt inslag. Löv ska i framtiden finnas, dock som ett mindre inslag. Omvälvande störningar i form av till exempel insektsangrepp eller brand kan leda till att hela eller delar av skogen under perioder har en annan karaktär. Detta är en del av skogens utveckling.

Rödlistade arter i synnerhet och andra arter i allmänhet, som är knutna till eller beroende av lång skoglig kontinuitet, gamla träd och död ved i olika former, även solexponerad, ska så långt som möjligt fortleva på lång sikt och helst öka i utbredning eller populationsstorlek.

Åtgärder

- Efter en initial avdödning av cirka 25 procent av den unga granen lämnas området utan åtgärder förutom avdödning av granplantor om de blir dominerande föryngring.
- I det mer ensartade granbeståndet i den norra delen av skötselområdet avdödas 50 procent av granen.
- Åtgärderna kan göras i omgångar. Ingen död ved ska tas ut från området.

Skötselområde 7: Sjö

Areal: 1,8 hektar

Naturtyp enligt Natura 2000: Myrsjöar, naturtypskod 9160 – 1,8 hektar

Målnaturtyp: 9160 – 1,8 hektar

Beskrivning

Långdalsgölen är en oligotrof myrsjö. Sjön ingår i Söderköpingsåns huvudavrinningsområde. Den är omgiven av myrar och gungflyn. Vattnet är svagt humöst.

Bevarandemål och gynnsamt tillstånd

Långdalsgölen har intakta strandvåtmarker och strandskogar. Hydrologin är opåverkad vilket gynnar den karaktäristiska våtmarksvegetationen i strandlinjen. Vattenkvaliteten ska vara god och den antropogena belastningen av närsalter, miljögifter och grumlande ämnen begränsas. Ekologisk status enligt vattenförvaltningen uppnås eller bibehålls. Alla arter som är knutna till sjön ska fortleva på lång sikt och helst öka i sin utbredning eller populationsstorlek.

Åtgärder

- Inga åtgärder.

Skötselområde 8: Anordningar för tillgänglighet

Beskrivning

Reservatet ligger lite otillgängligt men upplevelsevärdet är högt genom den varierande naturen med fuktiga gransumpskogar och ljusöppna barrblandskogar. Den gamla skogen med branter och döda träd ger besökaren en känsla av vildmark. Även tystnaden är en viktig del av upplevelsevärdet.

Bevarandemål och gynnsamt tillstånd

Informationen i området ska vara lätt tillgänglig och bidra till och förhöja upplevelsen av besöket. Informationen ska bidra till att syftet med områdesskyddet uppnås. Områdets friluftslivsanläggningar ska vara i gott skick och underlätta för besökare att uppleva området.

Åtgärder

- Informationsskyltar sätts upp på lämpliga platser.
- En vandringsled kan anläggas.
- Parkering för besökare kan anläggas.

Sammanfattning och prioritering av planerade skötselåtgärder

Tabell 3. Underlag och stöd för förvaltaren vid planering av åtgärder såväl lokalt i Långdalsgölens naturreservat som regionalt i länet. De ekonomiska resurserna utgör en begränsande faktor för verksamheten, vilket innebär att förvaltaren måste prioritera mellan åtgärder i länets alla reservat. Prioritet är indelat i 1 till 3, utifrån hur viktigt det är att genomföra för att nå bevarandemålen.

Skötselåtgärd	Skötselområde	När	Prioritet
Betesdrift	4 och 5	Årligen	1
Friställning av gammal tall och asp	1 och 3	Vid behov	2
Skapande av död tallved	1, 2 och 3	2022–2032	2
Röjning av igenväxningsvegetation	5	Vid behov	1
Avdödning av gran	6	2022–2032	2
Eventuellt delvis igenläggning av dike	1, 2 och 3	2022–2032	2
Röjning kring kulturlämningarna	4	Vid behov	2
Skylt	8	2022	1
Eventuell P-plats och vandringsled	8	2022–2032	3

Jakt

Jakt är tillåten inom hela reservatet. Vid jakt får jakthund användas. Fyrhjuling eller annat liknande mindre fordon får användas med stor försiktighet vid uttransport av fäلت vilt. Markskador på grund av körning ska undvikas.

Utmärkning av reservatets gräns

Utmärkning av reservatsgränsen ska utföras av naturvårdsförvaltaren enligt Naturvårdsverkets anvisningar.

Tillsyn

För närvarande bedöms ingen speciell tillsynsman behövas inom reservatet. Länsstyrelsen är ansvarig för tillsyn av reservatet.

Dokumentation och uppföljning

Uppföljning av skyddade områden är nödvändigt för att effektivisera och förbättra naturvårdsarbetet i skyddade områden. Uppföljning i skyddade områden ska alltid vara kopplad till syftet med det skyddade området. Uppföljningen ska ligga till grund för revidering av skötselplanen.

Inventeringar

Inga särskilda inventeringar planeras i dagsläget inom reservatet.

Uppföljning

Uppföljning av bevarandemål

Uppföljningen ska ske enligt en för reservatet beslutad uppföljningsplan som anger målindikatorer, tröskelvärden och metodik kopplade till bevarandemålen för olika naturtyper i denna skötselplan. Precisering ska ske i databasen Skötsel-DOS.

Uppföljningsplanen ska hållas uppdaterad av Länsstyrelsen. Uppföljningsplanen ska ha sin utgångspunkt i den regionala uppföljningsplanen för Östergötland.

Dokumentation av skötselåtgärder

Alla skötselåtgärder som utförs inom naturreservatet ska dokumenteras skriftligt. Mer omfattande åtgärder ska även fotodokumenteras. I dokumentationen ska framgå vilka åtgärder som genomförts och när de genomfördes, samt vem som utförde åtgärden. Strukturella beståndsförändringar efter storskaliga störningar ska alltid följas upp.

Finansiering av naturvårdsförvaltningen

Alla i planen redovisade åtgärder bekostas av offentliga medel. Även andra finansiärer, exempelvis fonder eller stiftelser, kan bli aktuella. Dessa medel ska i så fall administreras av Länsstyrelsen.

Karta

Karta 5. Karta över Långdalsgölens naturreservat. Naturreservatet är avgränsat med heldragen svart linje. © Lantmäteriet geodatasamverkan, © Naturvårdsverket

Länsstyrelsen skapar samhällsnytta genom rådgivning, samordning, tillstånd, tillsyn, prövning, stöd och bidrag. Vi skyddar miljön, ser till att viktiga natur- och kulturvärden bevaras och skapar förutsättningar för att utveckla landsbygden och näringslivet i länet. Vi har även samhällsviktiga uppdrag inom bland annat krisberedskap, sociala frågor, djurskydd och samhällsplanering. På så sätt bidrar vi till Länsstyrelsens vision om ett livskraftigt Östergötland

LÄNSSTYRELSEN
ÖSTERGÖTLAND

Hur man överklagar

Om du inte är nöjd med länsstyrelsens beslut, kan du skriftligen överklaga beslutet hos regeringen.

Hur överklagar jag beslutet?

Länsstyrelsen måste pröva att överklagandet har kommit in i rätt tid, innan det skickas vidare tillsammans med handlingarna i ärendet. Därför ska du lämna eller skicka din skriftliga överklagan till Länsstyrelsen Östergötland antingen via e-post; ostergotland@lansstyrelsen.se, eller med post; Östgötagatan 3, 581 86 Linköping.

Tiden för överklagande

Ditt överklagande måste ha kommit in till länsstyrelsen **inom tre veckor från den dag du fick del av beslutet**. Om det kommer in senare kan överklagandet inte prövas. I ditt överklagande kan du be att få ytterligare tid till att utveckla dina synpunkter och skälen till att du överklagar. Sedan är det regeringen som beslutar om tiden kan förlängas.

Parter som företräder det allmänna ska ha kommit in med sitt överklagande **inom tre veckor från den dag då beslutet meddelades**.

Ditt överklagande ska innehålla

- Vilket beslut som överklagas, beslutets datum och diarienummer,
- hur du vill att beslutet ska ändras, samt
- varför du anser att länsstyrelsens beslut är felaktigt.

Om du har handlingar som du anser stödjer din överklagan så bör du bifoga kopior på dessa. Kontakta länsstyrelsen i förväg om du behöver bifoga filer som är större än 15 MB via e-post.

Ombud

Om du anlitar ett ombud som sköter överklagandet åt dig ska ombudet underteckna skrivelsen, bifoga en fullmakt i original från dig samt uppge sitt eget namn, adress och telefonnummer.

Behöver du veta mer?

Har du ytterligare frågor kan du kontakta länsstyrelsen via e-post, ostergotland@lansstyrelsen.se, eller via växeltelefonnummer 010-223 50 00. Ange diarienumret för detta ärende. Numret finns uppe till höger på första sidan.